

PRAVILNIK

O BLIŽIM USLOVIMA ZA POČETAK RADA I OBAVLJANJE DELATNOSTI I NORMATIVIMA I STANDARDIMA ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE ZA SMEŠTAJ ODRASLIH LICA OMETENIH U MENTALNOM RAZVOJU, DUŠEVNO OBOLELIH I INVALIDNIH LICA

("Sl. glasnik RS", br. 88/93 i 53/2005)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi u pogledu prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika za početak rada i obavljanje delatnosti, kao i normativi i standardi za obavljanje delatnosti ustanova za smeštaj odraslih lica ometenih u mentalnom razvoju, duševno obolelih i invalidnih lica.

Normativi i standardi iz stava 1. ovog člana primenjuju se i za obavljanje delatnosti u odeljenjima za smeštaj odraslih lica ometenih u mentalnom razvoju, duševno obolelih i invalidnih lica u drugim ustanovama socijalne zaštite.

II USLOVI U POGLEDU PROSTORA, OPREME I POTREBNIH STRUČNIH I DRUGIH RADNIKA ZA POČETAK RADA I OBAVLJANJE DELATNOSTI USTANOVA

1. Uslovi u pogledu prostora

Član 2

Ustanova socijalne zaštite za smeštaj odraslih lica ometenih u mentalnom razvoju, duševno obolelih i invalidnih lica (u daljem tekstu: ustanova) treba da ispunjava sledeće građevinsko-tehničke uslove:

- 1) da se osniva u naseljenom mestu gde su razvijene saobraćajne i druge veze i komunikacije;
- 2) da je građena od materijala koji obezbeđuje zvučnu i termo izolaciju;
- 3) da je priključena na električnu i telefonsku mrežu;

- 4) da je priključena na javnu vodovodnu mrežu, a ako ona ne postoji, da je obezbeđeno snabdevanje higijenski ispravnom tekućom toplom i hladnom vodom putem hidrofora;
- 5) da je priključena na javnu kanalizacionu mrežu ili propisno izgrađenu septičku jamu;
- 6) da je obezbeđeno grejanje i mehaničko provetravanje ukoliko je prirodno provetravanje nedovoljno;
- 7) da su podovi u svim sobama od materijala koji nije klizav, ne upija vlagu i lako se održava; podovi u spavaonicama treba da budu od toplog materijala;
- 8) da je obezbeđen nesmetan prilaz prevoznim sredstvom;
- 9) da su vrata na sobama za smeštaj korisnika bez pragova, širine najmanje 1 metar sa zaštitom ukoliko su ostakljena;
- 10) da je širina hodnika najmanje 1,8 m;
- 11) da su u hodnicima i sobama gde su smeštena teško ometena lica ugrađeni rukodržači;
- 12) da spratni objekat ima lift;
- 13) da ima izgrađenu ulaznu rampu čiji nagib ne sme biti veći od 15 stepeni za kretanje invalidskim kolicima;
- 14) da ima 20 m² slobodne površine oko objekta po korisniku, od čega 5 m² zelene površine koja može biti manja i to po 3 m² po korisniku ukoliko postoji u blizini objekta mogućnost korišćenja javnih zelenih površina.

Član 3

Ustanova treba da ima po jednu prostoriju, i to za: dnevni boravak, kuhinju, trpezariju, garderobu, ambulantu sa izolacionim delom, radnu terapiju, fizio-terapiju, zajedničke kulturno-zabavne aktivnosti, frizersko-berberske usluge, izolaciju preminulih lica, pranje i održavanje rublja, magacin, obavljanje administrativno-finansijskih i drugih poslova, posebne prostorije za spavaonice i sanitarno higijenski čvor sa posebnim delovima - (muški i ženski), kao i posebnu prostoriju za stručne radnike i medicinsko osoblje.

Član 4

Sobe i ostale prostorije utvrđene u članu 3. ovog pravilnika treba da ispunjavaju sledeće uslove u pogledu površine po korisniku, i to:

1) spavaonica	najmanje 5 m ²
2) dnevni boravak	najmanje 3 m ²
3) trpezarija	najmanje 1,5 m ²
4) garderoba	najmanje 1,5 m ²

2. Uslovi u pogledu opreme

Član 5

Oprema soba ustanove treba da odgovara nameni i da se može lako održavati.

Uslovi koje ustanova treba da ispunjava u pogledu opreme zavisno od vrste usluga, jesu:

- 1) spavaonica treba da ima ležajeve, sto sa stolicama, ormar za odeću sa odvojenim delovima za korisnike, policu i zavesu;
- 2) soba za dnevni boravak treba da ima odgovarajući broj stolova i stolica, televizor i radio aparat;
- 3) soba za stručne radnike ustanove treba da ima radni sto, stolice, ormar i telefon;

Ustanova u kojoj se obezbeđuje radno angažovanje treba da ima radionicu opremljenu sredstvima i alatima namenjenim za radno angažovanje, primerene sposobnostima i broju korisnika uključenih u radno angažovanje.

3. Uslovi u pogledu stručnih i drugih radnika

Član 6

Za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova treba da ima zaposlene najmanje sledeće radnike:

- 1) jednog diplomiranog socijalnog radnika odnosno socijalnog radnika;
- 2) jednog defektologa, odnosno specijalnog pedagoga;
- 3) jednog pravnika, odnosno diplomiranog pravnika;
- 4) jednu negovateljicu;
- 5) jednog kuvara;
- 6) jednog pomoćnog radnika u kuhinji, odnosno servirku;
- 7) jednu peglerku - pralju;
- 8) jednu spremačicu;
- 9) jednog radnika na računovodstvenim poslovima;

10) jednog radnika na poslovima nabavke i skladištenja;

11) jednog radnika na administrativno-tehničkim poslovima i poslovima kadrovske evidencije;

12) jednog radnika - portira koji obavlja poslove telefoniste i čuvara;

13) jednog radnog instruktora u ustanovi koja ima radionice za radno angažovanje korisnika.

III NORMATIVI I STANDARDI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI

1. Normativi i standardi prostora i opreme

Član 7

Sobe za spavaonice korisnika mogu imati najviše 8 kreveta a za invalidna lica sa očuvanim mentalnim sposobnostima najviše 4 kreveta.

Prozori u sobama treba da imaju zaklone od sunca.

Član 8

Kreveti u sobama za spavaonice treba da budu veličine 90 x 200 cm, visine 50 do 60 cm, a u delu ustanove za zavisne korisnike, najmanje 60 cm.

Kreveti za teško ometena lica treba da budu opremljeni:

1. jogi dušek ili sunđer	1 na 2 godine
2. prekrivač	1 na 5 godina
3. jastuk	1 na 5 godina
4. ćebe	2 na 2 godine
5. jastučnica	2 na 1 godinu
6. donji čaršav	5 na 1 godinu
7. navlaka za ćebad	2 na 1 godinu
8. mušema	2 na 1 godinu
9. mali čaršav	5 na 1 godinu
10. jorgan	1 na 3 godine
Kreveti za umereno i teže ometena, duševno obolela i invalidna lica treba da budu opremljeni:	
1. jogi dušek ili sunđer	1 na 4 godine
2. prekrivač	1 na 5 godina
3. jastuk	1 na 5 godina
4. ćebe	1 na 2 godine
5. jastučnica	2 na 1 godinu
6. donji čaršav	1 na 1 godinu

7. navlaka za ćebad	2 na 2 godine
8. mušema	2 na 1 godinu
9. mali čaršav	3 na 1 godinu
10. jorgan	1 na 5 godina

Član 9

Sanitarno-higijenski čvor za korisnike sa posebnim delovima, muškim i ženskim, treba da ima najmanje jednu WC kabinu na 10 korisnika ako sobe nemaju poseban sanitarni čvor u koji se može ući sa invalidskim kolicima ili posebnim pomagalima, jednu tuš kabinu za 20 korisnika i kupatilo sa kadom okrenutom zidu svojom užom stranom kako bi se obezbedio nesmetan pristup sa tri strane i jedan umivaonik sa toplom i hladnom vodom na 10 korisnika.

Sanitarno-higijenski čvor za osoblje treba da ima najmanje dve WC kabine, jedan umivaonik sa toplom i hladnom vodom, tuš kabinu i sobu za garderobu sa muškim i ženskim odeljkom, opremljenu metalnim plakarima za odlaganje garderobe.

Član 10

Ustanova koja obezbeđuje opštu i specijalnu negu teško ometenih korisnika treba da ima: transportne ležaljke i kolica, pokretne platforme za spuštanje i podizanje korisnika iz kade, kolica za serviranje hrane, sto za serviranje jela u krevetu, vage, umivaonike za umivanje u krevetu, termofore, vazdušne jastuke, irigatore, posude za stavljanje obloga, vrećice za led, gumirana platna, posude za urin, pljuvaonice, guske, lopate, fenove za kosu, gumene pregače, kolica za transport prljavog rublja, kolica za transport čistog rublja, opremu za održavanje čistoće prostorija (mašine za pranje podova, tepiha, usisivači i slično).

Član 11

Ustanova treba da ima direktne telefonske linije i telefonsku centralu kojom treba da budu povezane različite službe.

Član 12

Soba za radnu terapiju treba da ima površinu najmanje 35 m² i odgovarajuću opremu kao što su steg sto, vertikalni razboj, horizontalni razboj za tkanje, šivaća mašina i drugo.

Član 13

Soba za izolaciju preminulih lica treba da ima površinu od najmanje 16 m², zidove obložene keramičkim pločicama na visini od 2 m od poda, pod obložen keramičkim pločicama sa slivnikom u sredini, lavabo sa toplom i hladnom vodom, pokretnu tuš prskalicu, uređaj za klimatizaciju, pokretan sto obložen aluminijskim limom i krevet za prevoz preminulih lica.

Član 14

Kuhinja treba da ima odvojene delove - boksove za:

- 1) pripremanje toplih i hladnih jela,
- 2) obradu mesa,
- 3) obradu povrća,
- 4) pripremanje poslastica,
- 5) pranje suđa,
- 6) odlaganje priručnog sitnog inventara,
- 7) priručni magacin,
- 8) otpatke (pomije).

Zidovi u kuhinji treba da su obloženi keramičkim pločicama u visini najmanje 1,5 m od poda.

Član 15

Kuhinja za 250 korisnika treba da ima:

	Komada
1) šporet sa najmanje 4 ringle i reonom	2
2) frižider	10
3) radni sto	20
4) pečenjaru rernu trodelnu	2
5) sudoperu	6
6) umivaonik	3
7) panj za sečenje mesa	3
8) univerzalnu mašinu za pripremu namirnica	1
9) mašinu za sečenje hleba	1
10) fritezu	2
11) toplu kupku (denmari)	3
12) električni kazan ili plinski	1
13) električni kiper	1
14) mikser	3
15) topli sto	3
16) vitrinu, orman za posuđe	3
17) viseći elemenat (trodelni)	7
18) ljuštilicu za krompir	1
19) stolicu za osoblje	9
20) parohvatač (aparatus isavanja mirisa)	1
21) vagu do 100 kg	1

22) vagu decimalnu	2
23) pleh za pečenje	10
24) pleh za kolače	20
25) tiganj nerđajući	20
26) tiganj obični (plehani - crni)	20
27) poslastičarski sto sa drvenom pločom	1
28) poslastičarski sto sa mermernom pločom	1
29) otvarač za konzerve (električni)	1
30) kantu za krupne otpatke	2
31) kantu za tečne otpatke (pomije)	2
32) mašinu za pranje sudova	1
33) policu za odlaganje plehova	2
34) policu u priručnom magacinu	6
35) regal u ofisu	1
36) mesoreznicu	1
37) kolica od nerđajućeg metala za prijem mesa	3
38) mašinu za mlevenje mesa	1
39) uređaj za pravljenje kobasica (top)	1
40) posudu za ceđenje rezanaca (dževdžir)	3
41) vangle raznih veličina	10
42) plastičnu posudu i kantu	30
43) lonac od 20 do 50 litara sa poklopcem	10
44) šerpu od 20 do 50 litara sa poklopcem	10
45) aparat za dezinfekciju (prskalica)	1
46) priključak za toplu vodu ili bojler	1
47) garderobni ormar	24
48) stolicu	4
49) sto	2
50) ogledalo	2
51) umivaonik	2
52) mašinu za veš od 5 kg.	1
53) SITAN INVENTAR ZA DOPREMU HRANE	
termos 15 litara (za supe i čorbe)	6
termos 12 litara (varivo i mleko)	6
kasetu četiri etaže (za kolače, voće)	6
54) PRIBOR ZA JELO	
kašiku 25 x 5	250
viljušku	250
nož 25 x 5	250
kašičicu 25 x 5	250
55) PLASTIKA	
čašu za vodu 0,2 dcl.	500
bokal 1/1	120
šećernjaču	80
56) METALNO POSUĐE	

tanjir duboki 25 x 5	250
tanjir plitki 25 x 5	250
tanjir dezertni 25 x 5	250
činiju za salatu 25 x 5	250 (male)
57) METALNO NERĐAJUĆE POSUĐE	
šolje za napitak	250
činiju za supu sa poklopcem	40
sipaću kašiku za supu	50
viljušku za meso	10
korpu za hleb	50
nož za hleb	5
kuhinjski nož (komplet)	5
hvataljku za kolače	5
čekić za meso	3
sataru	4
oštrač za noževe	2
špaklu	10
poslastičarski nož	5
šerpu sa poklopcem 15 litara	5
šerpu sa poklopcem 10 litara	5
šerpu sa poklopcem 7 litara	5
šerpu sa poklopcem 2 litra	5
58) OSTALI PRIBOR	
daščicu za meso (razne veličine)	20 (plastične)
komplet za začine	6
PVC tacnu 40 x 60 cm (čvršće)	100

Član 16

Trpezarija za 250 korisnika treba da ima:

1) stolicu	160
2) sto	40
3) zavesu	(po potrebi)
4) luster	(po potrebi)
5) kolica za posluživanje	10
6) garnišnu	(po potrebi)
7) čajnik	-
8) žardinjeru za cveće	-
9) vešalicu stojeću	-
10) korpu za otpatke	-
11) ogledalo	-
12) aparat za gašenje požara	-
13) držač za peškire	2

Član 17

Za održavanje higijene rublja i posteljine korisnika neophodno je obezbediti tehnička sredstva odgovarajućeg kapaciteta i strukture, kao što su: mašina za pranje, sušenje i peglanje rublja, za hemijsko čišćenje, ručno pranje i šivenje.

2. Normativi i standardi ishrane korisnika

Član 18

Korisnicima se obezbeđuje ishrana u skladu sa principima zdrave ishrane zavisno od njihovog zdravstveno stanja, potreba i navika i to kroz najmanje tri obroka.

Ukupne dnevne potrebe raspoređuju se u tri obroka dnevno: doručak, ručak i večera, a u zavisnosti od zdravstvenog stanja korisnika i u više obroka, a najviše pet.

Član 19

Namirnice predviđene u ovom pravilniku raspoređuju se na obroke po unapred utvrđenom jelovniku koji se sastavlja za određeni vremenski period (nedelju dana, mesec dana) i od koga se izuzetno može odstupati (nedostatak odgovarajuće vrste namirnica na tržištu i sl.).

Član 20

Ukupne mesečne količine namirnica po jednom korisniku iznose:

1) sveže meso	bruto	2,25 kg
2) iznutrica	-	0,24 -
3) riba	-	0,30 -
4) suhomesnati proizvod	-	0,50 -
5) mleko		11 lit.
6) ulje		0,80 -
7) jaja (2 kom. 50 gr.)		10 kom.
8) povrće	-	10 kg
9) voće i prerađevine	-	2,40 -
10) žitarice - brašno i pirinač	-	1,00 -
11) hleb		10,00 -
12) šećer		1,00 -
13) pašteta		0,50 -
14) čaj		0,06 -
MLEČNI PROIZVODI		
1) jogurt		0,80 lit.
2) kiselo mleko		0,25 -

3) margarin	0,32 -
4) sir - sitan u kriškama	1,00 kg

Član 21

Obroci se serviraju u trpezariji osim, zbog potpune nemogućnosti ili bolesti korisnika, kada se mogu servirati u sobi korisnika. Tom prilikom korisniku se obezbeđuje neophodna pomoć u hranjenju od strane medicinskog tehničara, odnosno medicinske sestre, odnosno negovateljice.

3. Normativi i standardi sredstava za održavanje lične higijene korisnika, prostora i opreme

A. Lična higijena korisnika

Član 22

Za održavanje lične higijene, korisnicima se obezbeđuje najmanje:

- 1) jedno kupanje nedeljno uz pomoć medicinskog ili negovateljskog osoblja, a kod teško ometenih korisnika prema potrebi,
- 2) brijanje korisnika dva puta nedeljno koji to nisu u stanju da sami učine,
- 3) šišanje jednom mesečno,
- 4) promena ličnog rublja dva puta nedeljno, a kod teško ometenih korisnika svakodnevno ili prema potrebi; rublje se posebno obeležava, kako bi se onemogućila njegova zamena,
- 5) promena posteljnog rublja jednom nedeljno, a kod teško ometenih korisnika prema potrebi,
- 6) sečenje noktiju na rukama i nogama jednom nedeljno,
- 7) svakodnevna pomoć u umivanju korisnicima koji to nisu u stanju sami da urade i svakodnevna jutarnja i večernja toaleta svih teško ometenih korisnika,
- 8) promena ubrusa dva puta nedeljno,
- 9) korisniku se u okviru cene usluga obezbeđuje i jedna zubna pasta mesečno, jedan češalj i četkica za zube godišnje i 6 ubrusa za 2 godine (peškiri za ruke, umivanje i kupanje).

Član 23

Za ustanovu od 250 korisnika mesečno treba obezbediti sredstva za ličnu higijenu korisnika, i to:

1) šampon za kosu	25 lit.
2) sapun za umivanje	250 kom.
3) sredstva za dezinfekciju korisnika	30 lit.
4) puder, talk za negu nepokretnih	20 kom.
5) toalet papir	500 kom.
6) sunđer za kupanje	20 -
7) kolonjska voda	1 lit.
8) krema za brijanje	15 kom.
9) pelene za teško ometene korisnike	15 kom.
10) nožići za brijanje	30 kom.
11) PVC crevo za vodu (za korisnike)	5
11) PVC crevo za vodu (za korisnike)	5 metara na godinu
12) vata	15 kg

B. Higijena prostora i opreme

Član 24

Sobe i druge prostorije u kojima borave korisnici kao i druge prostorije u ustanovi, čiste se svakodnevno.

Veliko spremanje, pranje prozora, vrata, poda, zavesa, obavlja se jednom mesečno.

Član 25

Krećenje prostorija obavlja se jednom u tri godine, a prostorije gde borave mentalno ometena i duševno obolela lica - jednom godišnje. Bojenje stolarije obavlja se jednom u šest godina, a po potrebi i češće.

Član 26

Za ustanovu od 250 korisnika treba mesečno obezbediti sredstva za higijenu prostorija, i to:

1) Sredstvo za pranje i dezinfekciju poda	0,015 lit. po 1 m ²
2) sredstvo za pranje sanitarija	76 lit.
3) vim	50 kom.
4) sonu kiselinu	25 lit.
5) sredstvo za ručno pranje posuđa	120 -
6) varikinu	5 -
7) štirak	10 -
8) krpe (razne)	70 kom.
9) PVC vreće za smeće	300 -
10) sodu bikarbonu	1,5 kg
11) sunđer za zoger	12 kom.

12) zoger komplet	3 -
13) sredstvo za omekšavanje veša	15 lit.
14) deterdžent za pranje rublja	603 kg
15) sredstvo za beljenje rublja	5 lit.
16) sredstvo za mašinsko pranje sudova	30 kg
17) sredstvo za pranje tepiha	5 kom.
18) kesu za usisivač	20 -
19) tus trake	5 -
20) polifen za površine	26 lit.
21) polifen X za ruke	5 lit.
22) metlu šivenu	8 kom.
23) rukavico za jednokratnu upotrebu	5000 -
24) gumenu rukavico	22 -
25) hiruršku masku	50 -
26) kremu za ruke	10 -
27) ozon	1 -
28) portviš	20 -
29) gumirano platno	10 m.
30) metlu korovaču	1 kom.
31) sprej za muve	6 -
32) granulat sredstva za pisoar	7 kg
33) četku za ribanje	1 kom.
34) najlon vreću	100 -
35) kesu tregerušu	200 -
36) sredstvo za čišćenje šporeta, rerni, kazana i posuđa	3 -
37) papirni peškir	11 -
38) čačkalice	15 kutija
39) salvete	3 -
40) SAFE za sredstvo za dezinfekciju sudova	5 kg
41) poliment za metal	1 -
42) sapun za ruke	15 kom.
43) toalet papir	80 -
44) tehehlor forte	5 kg
45) šibice	15 kom.
46) kesu za zamrzivač	500 -
47) lopaticu	1 -
48) truleks krpu	20 -
49) jelensku kožicu	1 -
50) WC četku	2 -
51) vakum gumu	3 -
52) četku za flaše	1 -
53) metlicu	1 -
54) četku za hleb	1 -
55) papirni tanjir	200 -

Za lica teško ometena u razvoju sredstva za higijenu prostorija uvećavaju se za 20%.

V. Zaštitna odeća i obuća za osoblje

Član 27

U ustanovi treba obezbediti zaštitnu odeću i obuću za osoblje:

	meseca
1. radni mantil - uniforma za socijalne radnike, defektologe ili specijalne pedagoge, radne terapeute, radne instruktore, negovateljice, kuvarice, servirke i spremačice	2 na 24
2. radna kecelja za kuvare i pomoćne radnike u kuhinji	2 na 24
3 zaštitna obuća - borosane za kuvarice, negovateljice, servirke i spremačice	2 na 12
4. radno odelo za majstore	2 na 24
5. majica za kuvare	2 na 24

4. Normativi i standardi garderobe korisnika

Član 28

Ustanova obezbeđuje garderobu za korisnike za koje se garderoba ne može obezbediti na drugi način a koji borave u ustanovi najmanje jednu godinu. Ustanova je dužna da za period od jedne godine korisniku obezbedi, najmanje, sledeće

	Teško ometeni	Umereno i teže ometeni, duševno obolela i invalidna lica
1) zimska košulja ili bluza	1 kom.	2 kom.
2) letnja košulja ili bluza	1 kom.	2 kom.
3) mako majica	2 kom.	1 kom.
4) pantalone	1 kom.	1 kom.
5) suknja	1 kom.	1 kom.
6) džemper	1 na 2 god.	1 na 2 god.
7) cipele	1 kom.	1 kom.
8) sandale	-	1 kom.
9) plastične papuče	1 kom.	1 kom.
10) komplet donjeg veša	4 kom.	3 kom.
11) čarape	4 kom.	4 kom.
12) spavaćica ili pidžama	2 kom.	1 kom.
13) radno odelo (za korisnike koji su radno angažovani)	-	1 kom.
14) gumene čizme (za korisnike koji su radno angažovani)	-	1 kom.
15) zimsko odelo	-	1 na 3 god.

16) letnje odelo	-	1 na 3 god.
17) zimska haljina	-	1 na 3 god.
18) letnja haljina	-	1 na 3 god.
19) kaput	-	1 na 10 god.
20) šal i rukavice	-	1 na 10 god.

5. Usluge u slučaju smrti korisnika

Član 29

U slučaju smrti korisnika ustanova obezbeđuje ispraćaj posmrtnih ostataka a prema potrebi i sahranu na način i po postupku koji je primeren običajima sredine u kojoj se ustanova nalazi.

6. Normativi u pogledu stručnih i drugih radnika

Član 30

Za organizovanje i realizovanje usluga socijalnog rada, ustanova treba da ima zaposlene sledeće radnike:

- 1) jednog diplomiranog socijalnog radnika odnosno socijalnog radnika na ustanovu kapaciteta do 150 korisnika i još jednog diplomiranog socijalnog radnika odnosno socijalnog radnika na 100 duševno obolelih lica, 150 umereno i teže ometenih i invalidnih lica i 400 teško ometenih lica;
- 2) jednog pravnika odnosno diplomiranog pravnika na ustanovu kapaciteta preko 150 korisnika;
- 3) jednog defektologa ili specijalnog pedagoga na 100 korisnika umereno i teže ometenih u mentalnom razvoju, jednog defektologa na ustanovu za lica teško ometena u razvoju, i jednog defektologa na 150 invalidnih lica (za slepa lica jednog tiflopedagoga);
- 4) jednog radnog terapeuta na 100 korisnika u ustanovi za duševno obolela lica, odnosno jednog radnog terapeuta na 150 korisnika umereno i teže ometenih u mentalnom razvoju;
- 4a) jednu negovateljicu za 5 nepokretnih invalidnih lica smeštenih u domu za odrasla invalidna lica;
- 5) jednog radnog instruktora na radionicu u ustanovi koja ima radionice za radno angažovanje korisnika; i
- 6) jednog rukovodioca ustanove.

Član 31

Za organizovanje poslova opšte nege, ishrane i higijene korisnika i prostora ustanova treba da ima zaposlene sledeće radnike:

- 1) jednu negovateljicu za 18 lica umereno i teže ometenih u mentalnom razvoju, jednu negovateljicu za šest teško ometenih lica, jednu negovateljicu za 25 duševno obolelih lica i jednu negovateljicu za 25 invalidnih lica;
- 2) jednog glavnog kuvara na kuhinju u ustanovi kapaciteta preko 300 korisnika, jednog kuvara na 100 korisnika u prvoj smeni i jednog kuvara na 150 korisnika u drugoj smeni;
- 3) jednog pomoćnog radnika u kuhinji odnosno jednu servirku na 150 korisnika u prvoj smeni i jednog pomoćnog radnika u kuhinji odnosno jednu servirku na 250 korisnika u drugoj smeni;
- 4) jednog organizatora službe ishrane i higijene na ustanovu kapaciteta preko 500 korisnika;
- 5) jednu peglarku-pralju na 50 korisnika;
- 6) jednog šivača posteljine i rublja na ustanovu, a za ustanovu kapaciteta preko 500 korisnika još jednog šivača;
- 7) jednog berberina - frizera na ustanovu kapaciteta do 150 korisnika, a na daljih 300 korisnika još jednog berberina - frizera;
- 8) jednu spremačicu na 30 korisnika u ustanovi.

Član 32

Za obavljanje finansijsko-računovodstvenih poslova, poslova nabavke i skladištenja, ustanova treba da ima sledeće radnike:

- 1) tri radnika na ustanovu do 150 korisnika;
- 2) šest radnika na ustanovu do 500 korisnika;
- 3) osam radnika na ustanovu do 1.000 korisnika.

Član 33

Za obavljanje opštih i zajedničkih poslova ustanova treba da ima zaposlene sledeće radnike:

- 1) jednog radnika na administrativno-tehničkim i poslovima kadrovske evidencije na ustanovu smeštajnog kapaciteta do 200 korisnika i još po jednog radnika na svakih daljih 400 korisnika;
- 2) jednog radnika na održavanju objekta i opreme na 150 korisnika u ustanovi;

- 3) jednog vozača-automehaničara na ustanovu i jednog vozača teretnog vozila na ustanovu preko 500 korisnika;
- 4) jednog ložača u smeni po objektu, ako ustanova ima sopstveno loženje;
- 5) dva radnika - portira koji obavljaju poslove i telefoniste i čuvara u ustanovama smeštajnog kapaciteta do 200 korisnika, tri radnika na ustanovu do 500 korisnika i četiri radnika na ustanovu preko 500 korisnika;
- 6) jednog radnika u ustanovama smeštajnog kapaciteta preko 500 korisnika na poslovima zaštite na radu i zaštite od požara.

Član 34

Ustanova koja u svom sastavu ima poljoprivrednu ekonomiju treba da ima jednog poljoprivrednog tehničara i jednog poljoprivrednog radnika na 10 hektara površine.

7. Organizovanje stručnog socijalnog rada

Član 35

Usluge stručnog socijalnog rada realizuju stručni radnici i to: socijalni radnik, defektolog ili specijalni pedagog, pravnik, radni terapeut i radni instruktor.

Član 36

Usluge stručnog socijalnog rada obuhvataju naročito:

- 1) prijem korisnika u ustanovu na osnovu zahteva centra za socijalni rad i kompletne dokumentacije o korisniku (timski pristup);
- 2) obezbeđivanje adekvatnog smeštaja korisnika u zavisnosti od njegovog psihofizičkog statusa (vrste i stepena ometenosti u mentalnom razvoju, vrste invalidnosti, oblika duševnog oboljenja);
- 3) pružanje usluga korisnicima u cilju adaptacije na uslove života u ustanovi;
- 4) uspostavljanje ili održavanje kontakta korisnika sa porodicom i srodnicima;
- 5) individualni i grupni rad sa korisnicima;
- 6) ostvarivanje prava korisnika na zdravstvenu zaštitu i drugih prava;
- 7) izradu individualnih programa tretmana korisnika u ustanovi, u kojima će se na osnovu njihovog psihofizičkog statusa programirati učešće u različitim aktivnostima koje se organizuju u ustanovi (radna i okupaciona terapija, radno angažovanje, kulturno-zabavne aktivnosti, rekreativne aktivnosti i drugo);

8) ostvarivanje kontinuirane saradnje sa uputnim organom (centrom za socijalni rad) za sve vreme boravka korisnika u ustanovi;

9) po potrebi planiranje i realizovanje premeštaja korisnika u drugu ustanovu socijalne zaštite u saradnji sa nadležnim centrom za socijalni rad (timski pristup);

10) po potrebi planiranje i realizovanje otpusta korisnika iz ustanove u saradnji sa nadležnim centrom za socijalni rad (timski pristup);

11) preduzimanje svih potrebnih stručnih i drugih mera u cilju sprovođenja Zakonom predviđenih zadataka ovih ustanova.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37

Ustanove koje, na dan stupanja na snagu ovog pravilnika nemaju zaposlene radnike iz člana 30. tač. 1. do 5. ovog pravilnika, mogu do 31.12.1993. godine zapošljavati ove radnike samo uz saglasnost Ministarstva za rad, boračka i socijalna pitanja.

Član 38

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o bližim uslovima u pogledu prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika za osnivanje ustanove socijalne zaštite i za obavljanje delatnosti, odnosno poslova socijalne zaštite ("Službeni glasnik RS", br. 75/91 i 52/92) koje se odnose na uslove u pogledu prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika za osnivanje ustanova socijalne zaštite za smeštaj odraslih lica ometenih u mentalnom razvoju, duševno obolelih i invalidnih lica i odredbe Pravilnika o normativima i standardima za obavljanje delatnosti u ustanovama socijalne zaštite za smeštaj odraslih i starih lica ("Službeni glasnik RS", broj 52/92), koje se odnose na ustanove socijalne zaštite za smeštaj odraslih lica ometenih u mentalnom razvoju, duševno obolelih i invalidnih lica.

Član 39

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".